

erige fidē tuā: et noueris qz te non deserit.
 Sz iō putas te deserit: qz nō qñ vis eripit.
 Eripuit tres pueros de igne. Qui eripuit
 tres pueros: deseruit machabeos: Absit.
 Et illos eripuit: et illos. Illos corp aliter vt
 infideles p funderent: istos spūaliter: vt fi
 deles imitarent. *Cū ipō sū in tribulatiōe.*
Et eximā eū et glorificabo eum.
Longitudine dierū replebo eū:
 Que est lōgitudō dierū: Vita eterna est.
 Fratres nolite putare lōgitudinē dierū: di
 ci sic sūt dies mīores: et statī dies maiores.
 Tales dies nobis habet dare. Lōgitudō
 illa est que nō habet finē etna vita: que no
 bis pmittit in dieb' lōgis. Et vere qz suffi
 cit: nō sine causa dixit replebo eū. Nō nob
 sufficit quicqd longū est i tpe si habet finē:
 et iō nec longū dicendū est. Et si auari su
 mus: vite eterne debem' esse auari: talē vi
 tā desiderare que nō habet finē. Ecce vbi
 extendat auaricia vestra. Argētū vis sine
 fine: vitā eternā desidera sine fine. Nō vis
 vt hēat finē possessio tua: vitā etnā deside
 ra. **Que ē: Longitudine dierū replebo eū.**
Et ostendā illi salutare meū. Nec h
 frēs breuiter ptereundū est: ostēdam illi sa
 lutare meū. Hoc dixit: ostēdā illi ipm chri
 stū. Quare: Nō est visus in fra: Quid no
 bis magnū hz ostēdere: Sz nō est visus ta
 li visu quali videbimus. Tali visu visus
 est: quali viderunt qui crucifixerunt. Ec
 ce qui viderūt crucifixerūt: nos nō vide
 m' et credim'. Illi oculos habebāt et nos nō
 habem': Immo et nos cordis oculos habe
 m': s' p fidē adhuc videm' si p speciē. Qñ
 erit species: Qñ videbim' eū facie ad fa
 ciem: quod dicit Aplus: qz nobis promit
 tit de' in magno pmo oim laborū nostro
 rū. Quicqd laboras ad h' laboras vt vi
 deas. Nescio qd magnū est: qd visuri su
 m': qñ tota merces nra visio est: et ipm ma
 gnū visū: hoc ē dñs noster Iesus christus:
 ipē q humilis visus est ipē videbit magn'
 et lenificabit nos: quō videf mō ab angelis
 In pncipio erat verbū: et verbuz erat apd
 deū: et de' erat verbū. Attēdite q h' pmissit
 ipz dñm i euāgelio dicētē: Qui diligit me
 diliget a patre meo: et ego diligā eū. Et qñ
 diceret ei: et quid ei dabis q diligit te: ostē
 dam inq̄t meipm illi. Desideremus et ame
 n': et flagrem' si sponsa sum'. Spōsus ab
 sens ē: sustineam': veniet quē desideram'.
 Tantū pign' dedit: nō timeat spōsa ne de
 serat a sponso: nō dimittit pign' suū. Qd

pign' dedit: Sanguinē suū fudit. Qd pi
 gnus dedit: Spiritū sc̄m nūsit. Talia pi
 gnora dimittet ille spōsus: Si nō amaret:
 talia pign' nō daret. Jā hz: Q si sic amare
 mus. Ad aiore dilectionez nemo hz: qz vt
 aiā suā ponat p amicis suis. Et nos q
 modo ponim' aiā nras p illo: Quid illi
 pdest: qñ iā altissimū posuit refugiū suuz:
 et flagellū non appropinquat tabernaculo
 eius: Sz qd dicit Iohes: Sic chris' p no
 bis aiā suā posuit: sic et nos debem' p
 fratrb' aiā ponere. Unusqzqz ponēs p
 frē aiā: p chris' ponit. Qui nō pascit
 fratrē: chris' pascit. Cū vni ex meis mini
 mis fecistis mihi fecistis. Amem' et imite
 mur: curram' p' vngenta ei': quō dicit in
 canticis cāticorū: post odorē vngētorū tu
 orū curram'. Veit enī et oleuit: et odor ipsi
 impleuit totū mundū. Cū odor: Be celo.
 Sequē g' ad cellū: si nō fallū rīdes: qd dī sur
 sum cor: surū cogitātiōez: surū amorem:
 surū spem. Ne putrescat in fra triticū: nō
 audes ponere in humida fra ne putrescat
 qz laborasti et messuisti: triturasti et vēta
 sti. Quer' locū tritico tuo et nō qñs locum
 cordi tuo: et nō qñs locū thesauro tuo: Fac
 qd poteris in fra: eroga nō pdes sed re
 cōdes. Et qñs seruat: Chris' qz et te saluat.
 Te nouit saluare: thesaurū tuuz nō nouit
 fuare: Quare aut vult vt locū mutes the
 sauro tuo: nisi vt locum mutes cordi tuo:
 Nemo enī cogitat nisi d' thesauro suo. Qz
 nisti hic sūt q me mō audiūt: et nō ē cor eo
 rū nisi in facellis suis. In terra estis: qz in
 terra est qd amatis. Mittat in celum et ibi
 erit cor vestrū. Tū enī fuerit thesaur' tu'
 ibi erit et cor tuū.

Explicit Tractat' de ps. XC
 Incipit Tractat' de ps. XCI

Attēdite ad psalmū: det nob dñs
 apire mysteria q h' p̄tinent: qz p
 pter fastidiū aiōz: eadem diuerse
 varieqz tractāf. Nā nullū aliū cāticū nos
 docet de': nisi fidei spei et caritatē: vt fides
 nra firma sit in ipō q̄diu illū non videm':
 credētes i eū quē nō videm' vt gaudeam'
 cū viderim': et fidei nfe succedat species lu
 cis ei': vbi iā nō nob dicet: crede qd nō vi
 des: s' gaude qz vides. Spes etiā nra icō
 mutabil sit et figat in illo: et nō nutet et flu
 ctuet: Nō agitet sic ipē de' i q figat nō po
 test agitari. Spes enī modo vocatur: tūc
 non spes sed res erit. Tandiu enim voca
 tur spes q̄diu non videt quod sperat: di

XC
 Qui sit serpens notus...
 ecclesia nō vincit...
 admodum...
 oraco occulte...
 em habet...
 inf: leo erat...
 oraco est...
 oraconē...
 iā nō hz...
 teripiā.

cente Aplo: Spes aut q̄ videt nō ē spes. Qd̄ enī videt quis quid sperat: Si aut qd̄ nō videm⁹ speram⁹: p̄ patientiam expectā mus. Ad̄ ergo patiētia necessaria ē q̄ diu veniat qd̄ p̄missus est. Nemo aut̄ patiēs ē in bonis. Qñ̄ erigit de hoīe patiētia ī malis agit: qñ̄ dicit: patiēs esto: tolera: sustine molestia est: sub qua te de⁹ vult esse fortem tolerantē: longanimē: patiētē. Sed nūq̄d decipit qui p̄misit: Medicus exerit ferrū ad secāda vulnera: et dicit ei quē secturus ē: Patiēs esto: sustine: tolera. In dolorib⁹ erigit patiētia: sed post dolores p̄mittit salutē. Et ipse q̄ tolerat dolores in ferro medici: nisi sibi p̄ponat sanitatē quā nondūz habet: deficit in dolore quē patit. Ad̄ta q̄ mala sūt ī isto seculo: int⁹: for̄: profus nō cessant: Habūdūt scādala: nemo illa sentit nisi qui gradit viā dei. Et dicit in oibus diuinis paginis vt tolerat p̄ntia: speret futura: amet quē nō videt: vt amplectat̄ euz viderit. Caritas enī que tertia nobis adiungit ad fidē et ad spem: maior ē supra fidem et spem: qz fides est rez q̄ non vident: erunt aut̄ species cū vise fuerint: et spes rei est que nō tenet: adueniēte ipsa re non erit tā spes qz tenebim⁹ n̄ sperabim⁹: Caritas aut̄ nō nouit nisi crescere magis magisqz. Si enī amam⁹ quē nō videm⁹: quō amaturi sum⁹ cū viderimus: Besideriū ergo nostrū crescat: christiani non sum⁹ nisi p̄pter futurū seculuz. Nemo p̄ntia bona speret: nemo sibi p̄mittat felicitatē mūdi qui christian⁹ ē: sed vtat̄ felicitate p̄senti vt potest: quō potest: qñ̄ pōt: quātū potest. Cū adest cōsolationi dei grās agat: cū deest: iusticie dei gratias agat: vbiqz sit grat⁹: nusqz sit ī gratus. Et patri p̄solanti et blandiētī grat⁹ sit: et patri emēdātī et flagellātī et disciplinā danti grat⁹ sit: amat enī ille semp siue blandiat siue minef: et dicat qd̄ audistis in psalmo. Bonū est p̄fiteri dño et psallere noi tuo altissime. Titul⁹ psalmi habet: Psalm⁹ cantici in die sabbati. Ecce et hodiernus dies sabbati est. Hūc in p̄senti tpe ocio quodaz corpaliter languido et fluxo et luxurioso celebrāt iudei. Glacāt enī ad nugas: et euz de⁹ p̄cepit obseruari sabbatū: illi ī his q̄ de⁹ p̄hibet exercēt sabbatū. Glacatio n̄ra a mal opib⁹: vacatio illoz a bonis opib⁹ est: Adeli⁹ est enī arare q̄ saltare. Illi enī a bono ope vacāt: ab ope nugatorio nō vacāt. Nob sabbatū idicit de⁹. Quare: Primum vbi sit vi-

dete. Intus ē: in corde est sabbatū nostrz. Multi enī vacāt mēbris: et tumultuāt cōsciētia. Dis hō malus sabbatū habere nō potest. Nusqz enī illi cōquiescit p̄sciētia: et necesse est vt in p̄urbationib⁹ viuat. Cui aut̄ bona est cōsciētia trāquillus est: et ipsa tranquillitas sabbatū est cordis. Attendit enī p̄missorē dñm: et si laborat in p̄nti: extēditur spe futuri: et serenat omne nubilū tristicie: sicut dicit Aplo: spe gaudētes. Ip̄m aut̄ gaudiū in tranquillitate spei nostre sabbatū nostrū est. Hoc cōmēdat: hoc cātat in isto psalmo: quō sit homo christianus in sabbato cordis sui: id est in vacatiōe et trāquillitate et serenitate cōsciētie sue nō p̄turbatus. Inde dicit hic: vnde solēt p̄turbari hoīes: et docet te agere sabbatū in corde tuo. Primum est vt tuipe si aliquid p̄fecisti: deo confitearis ex eo q̄ p̄fecisti: quia munera ipsius sunt: nō merita tua. Hinc incipe sabbatū: nō tibi tribuēdo: quasi nō accepis qd̄ accepisti: neqz excusādo te ab eo qd̄ facis mali: qz ip̄a sunt tua. Peruersi enī hoīes et p̄turbati q̄ nō agūt sabbatum: mala sua deo tribuūt: bona sua sibi. Si qd̄ boni fecerit: ego feci dicit: si quid mali fecerit querit quē accuset ne p̄fiteat̄ deo. Et quid est querit quē accuset: Si nō est valde impi⁹: ad manū sathanā habet quē accuset. Sathanas fecit dicit: ip̄e mihi p̄suasit: quasi sathanas habeat p̄tātē cogendi. Astutiā suadēdi habet. Sed si sathanas loqueret: et taceret de⁹: haberes vñ te accusares: mō aures tue posite sunt inter monentē deū et suggerentē serpentez. Quare huc flectunt: hinc auertunt: Ad̄ cessat sathanas suadere malū: sed nec de⁹ cessat ad monere bonū. Sathanas aut̄ nō cogit inuitū: ī tua p̄tate ē p̄sentire aut nō p̄sentire. Si aliqd̄ p̄suadēte sathana mali fecerit: dimitte sathanā: accusa te: vt accusatiōe tua dei misericordiā merearis. Expetis illum accusare q̄ nō hz veniaz: te accusa: et accipis indulgētiā. Beinde mlti nō accusant sathanā: s̄ accusāt fatū. Fatū meū me duxit dic. Cū dixerit illi: q̄re fecisti: q̄re peccasti: Et ille fato malo: ne dicat ego feci. Jā man⁹ ad deū tēdit: lingua blasphemāt. Ad̄ dū quidē h̄ apte dic: s̄ tñ attēde et vide q̄a hoc dicit. Quers ab illo quid sit fatū: et dicit: stelle male. Quers ab illo q̄s fecit stellas: quis ordinauit stellas: nō habet quid tibi respōdeat nisi deus. Restat ergo vt siue per transfennā: siue p̄ cannā longā: siue

p. primū deū accuset: et cū deo puniat peccata: deū faciat auctore peccatorū suorum. Nō potest enī fieri vt puniat qd fecit: punit qd facis vt liberet qd fecit. Aliqñ autē dimissis oībus oīno directe eūt in deū: et qñ peccāt dicūt: deus hoc voluit: et si nollet deus nō peccarē. Ad hoc monet vt nō solū nō audiat vt non pecces sed accuset qz peccas. Quid ergo nos docet psalmus iste?

Expōsitiō psalmi.

Bonū est cōfiteri dño: Quid est cōfiteri dño: In vtrags re et in peccato tuo: qz tu fecisti et i bono facto p̄fiteri dño: qz ipse fecit. **Tuc psalmes noi dñi altissimi:** Querens glām dei nō tuā: nomē ip̄i nō tuū. Si enī tu q̄rē nomē dei: q̄rit et ip̄e nomē tuū: si autē tu neglexeris nomē dei: delet et ip̄e nomen tuū. Quō autē dixit q̄ret et ip̄e nomē tuū: Quomodo dixit discipulis veniētib⁹ postea q̄ misit eos euāgelizare. Cū fecissent mltā miracula: et in noīe ch̄usti demonia eiecissent redeūtes dixerūt: Bñe ecce nobis demonia s̄biecta sūt. Bixerūt quidē i noīe tuo: sed ille vidit i eis qz ip̄a glorificandē gaudebāt et extollebāt se: et ibāt inde i supbiā: qz licuit ill̄ expellē demonia: vidit illos q̄rere glāz suā: et ait illis q̄rēs ip̄e: imo cōseruās noīa eorū apud se: Nolite gaudere in hoc: gaudete autē qm̄ noīa v̄ra scripta sūt in celo. Ecce vob̄ habes nomē: si tu nomē dei non negligas. Psalle ergo noi dei: vt fixū sit ap̄d deū nomē tuū. Psallere autēz deo qd est fr̄es: Psalteriū organi gen⁹ est: chordas habet. Op⁹ nost̄z: psalteriū nostrū est. Quicūqz manib⁹ op̄at opa bona psallit do: q̄cūqz ore p̄fiteat cātat deo. Cantat ore: psalle opib⁹. Ad quā rē: Ad annūciādū mane misericordiā tuā: et veritatē tuā p noctē. Quid sibi vult qz mane annūcianda ē misericordia dei: et p noctē veritas dei: Mane dicat: qñ nob̄ bñ est: nox dicat qñ tristitia tribulatiōis ē. Quid ergo dixit breuiter: Qñ tibi bñ est gaude deo: qz misericordia ip̄i est. Paz tu forte diceres: si q̄ gaudeo deo qñ mihi bene est: qz misericordia ip̄i est: qñ in tristitia: in tribulatione sum qd facio: Misericordia ip̄i est qñ mihi bñ est: crudelitas ergo ip̄ius qñ male est: Si laudo misericordiā qñ bñ est: resp̄hēdo ergo crudelitātē qñ male est: Nō. Sed qñ bene est lauda misericordiā: qñ male est lauda veritatē: quia peccā flagellat: nō est iniquus. In no

ete erat Daniel qñ orabat. Erat enī in captiuitate hierusalē: erat in ptāte hostium. Tūc mltā mala sancti patiebant: tūc ipse in lacū leonū missus est: tunc tres pueri in ignē p̄cipitati sūt. Hec patiebant in captiuitate p̄p̄s israel: nox erat. Per noctē cōfitebāt Daniel veritatē dei: dicebat in oratione: Peccauim⁹: impie egim⁹: iniquitatez fecim⁹: nbi dñe glā: nobis p̄fusio: veritatē dei annūciabat p noctē. Quid est veritatē dei annūciare p noctē: Nō accusare deū qz aliqd patens mali: s̄ tribuere illud peccatis tuis: emēdationi ip̄i: ad annūciandā mane misericordiā ip̄i et veritatez p noctē. Cū misericordiā annūcias mane: et veritatē p noctē: semp laudas deū: semp cōfiteris deo: et psallis noi ei. **In decachordo psalterio: cū cātico i cithara.** Decachordū psalteriū n̄ mō audistis. Decachordū psalteriū significat decē p̄cepta legi. S̄z cātare in illo op⁹ ē: si portare psalteriū. Nā et iudei h̄nt legē: portāt et nō psallūt. Qui s̄ q̄ psallūt: Qui op̄at. Paz est q̄ opant cū tristitia: nōdū psallūt. Qui sūt q̄ psallūt: Qui cū hilaritate faciūt bñ. In psallēdo enī hilaritas est. Et quid dic ap̄s: Hilarē enī datorē diligit d⁹. Quicqd̄ facit cū hilaritate fac bonū: tūc et bñ facis. Si at cū tristitia facit: fit d̄ te: nō facit: et portas magi psalteriū nō cātās. In psalterio decachordo cū cātico in cithara: hoc est i v̄bo et ope. Cū cātico in v̄bo: i cithara in ope. Si v̄ba sola dicis: qñ cātico solum habes: citharā nō habes. Si op̄at et nō loq̄ris: qñ solā citharā habes. Prop̄ b̄ et loq̄re bñ et fac bñ: si vis h̄re cātico cū cithara. **Quia iocūdasti me dñe in factura tua: et in opib⁹ manuū tuarū exultabo.** Videt qd̄ dicat: Tu me fecisti bñ viuente: tu me formasti: Si qd̄ forte bōi facio i factura manuū tuarū exultabo: quō dic Ap̄s: Ip̄i enī sum⁹ figmētū creati i opibus bonis. Nisi enī te formaret ad op̄a bona n̄ nosses nisi opa tua mala. Qui enī loq̄t mēdaciū de suo loq̄t. Hoc euāgelii dicit. Om̄e pct̄n̄ mēdaciū est. Contra legē enī et p̄ veritatē qcqd̄ est: mēdaciū d̄r. Ergo qd̄ ait: Qui loquit mēdaciū de suo loq̄t: id est qui peccat de suo peccat. Attendite ergo sententiā contra. Si enim qui loquitur mendacium de suo loquitur: restat vt qui loquitur veritatem de deo loquatur. Ideo dicitur alio loco: Deus verax solus: omnis autem homo mendax.

Alta lra. et psallere no. iui tuo altissi

Alta lra. et pelectasti.

Nō tibi dicat in hac sentētia: vade securus mētre: qz hō es: uno vide te hoīem: qz mē dar es: z vt sis verax: bibe vītātē vt d̄ deo ructes: vt sis verax. Quia de tuo illā non potes habere: restat vt inde illā bibas: vñ fluit. Quō si a luce recesseris i tenebris es: quō lapis nō de se feruet: sed vel a sole: vt ab igne: si euz calori subtraxeris frigescit: ibi apparet qz qd̄ feruebat nō erat ipsius: sed feruebat vel a sole vel ab igne: sic z tu si a deo recesseris frigesces: si ad deū accesseris feruesces: sic dic̄ Ap̄ls: spiritu feruentes. Itē de luce qd̄ dic̄: Si ad eū accesserit in lumie erit. Itē psalm̄ dicit: Accedite ad eū z illuminamini: z vult̄ vestri nō erubescant. Quia ḡ boni nihil poteris opari nisi illuminat̄: z a lumie dei z feruefact̄ a spiritu dei: qñ videris te bñ opantem: p̄fitere deo: z dic̄ qd̄ ait Ap̄ls: dic̄ tibi ne extollaris. Quid enī habes qd̄ non accepisti: Si aut̄ accepisti qd̄ gl̄aris: quasi nō accepisti: Hic ḡ p̄fitere dño: z docet nos bonā p̄fessionē: z dic̄. Jocūdasti me dñe i factura tua z i opib̄ manū tuaz exultabo. Quid agimus de illis q̄ male viuūt z florēt: Hic enī p̄turbatū animū habēt: z q̄ p̄dit sabbatuz videt se quotidie in bonis opib̄ versantē z laborātē in angustia rerū: forte in inopia rei familiar̄: forte in fame z siti z nuditate: forte se i carcere bona faciētē: z illū a quo in carcerē missus est mala faciētē z exultantē: z s̄bintrat i cor pessima cogitatio aduersus deū: z dicit: deus quare tibi seruo: quare obedio v̄bis tuis: Non rapui aliena: nō furtū feci: nō hoīem occidi: nō cuiusq̄ rē cōcupiui: nō falsū testimoniū aduersus aliquē dixi: nō patri vel matri iniuriā feci: nō ad idola inclināt̄ sum: nō accēpi nomē dñi dei inuanū: seruauī me a peccato. Enūerat decē chordas: id ē decē p̄cepta legis: z interrogat se scdm̄ singula: z videt se nō peccasse nec in vno: z p̄tristat qz talia mala patit̄: z illi qui nō dico aliq̄s chordas tāgūt: s̄ nec tāgūt ip̄m psalteriū z nihil bōi opāt̄: p̄sulūt idola. Et forte tūc vident̄ christiani: qñ nihil mali patit̄ domus eoz: qñ aliqua ibi tribulatio est: currūt ad phitonē: aut sortilegū: aut mathematicū: dñi illi nomē christi: subsannat: torquet os suū: dñi illi: fidelis cur p̄sul̄ mathematicū: Et ille: recede a me: ip̄e mihi p̄didit res meas: nā p̄didissem z in plāctu remāsissem. Hō bone: nōne signas te signo sancte crucis christi: z lex omnia ista pro-

bibet: Gaudes qz res tuas inuenisti: non es tristis: qz tu peristi. Quāto melī tunica tua p̄ret q̄ aīa tua: Subsannat i his oib̄: p̄tumeliosus est parētib̄: odit inimicū: in sectat vsq̄ ad mortē: furat vbi occasionē inuenit: a falso testimonio nō cessat: insidiat matrimonio alieno: p̄cupiscit rē p̄xi mi sui. Facit hec oīa: z floret in diuitiis: in honorib̄: in excellētia mundi huī. Videt eū ille miser bñ opans z mala patēs: p̄turbat z dicit. Deus puto mali tibi placent: z bonos odisti: amas eos q̄ faciūt iniquitatē. Si cōmotus fuerit: z illi cogitationi cōsenserit: p̄det sabbatū de corde: Jam incipit ad psalteriū hoc nō attēdere: deuiauit inde: sine causa cātat: bonū est cōfiteri domino z psallere noi tuo altissime. Itē p̄ditto sabbato ab interiore hoīe: z exclusa q̄te cordis: z bona cogitatione repulsa: incipit tā imitari illū quē videt i mal̄ florētē: z cōuertit se ip̄e ad faciēda mala. Bē at̄ patēs ē: qz et̄ n̄ ē: nouit diē iudicij sui vbi oīa examinat. Hoc nos docēs qd̄ ait: Quas magnificata sūt opera tua dñe: nimis p̄funde facte sūt cogitationes tue. Reuera frēs mei nullū mare tam p̄fidū est q̄ ē ista cogitatio dei vbi mali floreat: z boni laborēt. Nihil tā p̄fundū: nihil tam altū vbi naufragat oīs infidelis in isto alto i isto p̄fundo. Tūc trāsire p̄fidū hoc: A ligno christi noli resilire: nō mergeris tene te ad christū. Quid est qd̄ dico tene te ad christū: Itē voluit ip̄e in terra laborare. Audistis cū propheta legeret: nō auertisse eū scapulas a flagellis: nō auertisse eū faciē ab sputū hoīm: nō auertisse maxillas a palmis eoz. Quare oīa ista pati voluit: nisi vt cōsolet̄ patētes: Nā p̄fat z ip̄e i sine resuscitare carnē suā: s̄ tu q̄ nō videras: nō eēt qd̄ spares: non distulit resurrectōez suā: ne tu adhuc dubitares. Eo ḡ sine patē: z tolera s̄bulatiōes i mūdo q̄s attēdisti i christo: z nō te moueāt q̄ faciūt mala: z i isto seculo florēt: Nūmus p̄funde facte sūt cogitationes dei. Ubi est cogitatio dei: Ad p̄ns habenas laxat: s̄ postea astriget. Noli gaudē ad piscē q̄ in esca sua exultat: nōdū traxit hamū piscator. Nā iam ille hamū habet in faucib̄: z qd̄ tibi videt longū breue ē: oīa ista cito trāsēit. Quid est longa vita hoīs ad eternitatē dei: Tūc esse lōganimis: Uide eternitatē dei. Nam attēdis ad dies tuos paucos: z dieb̄ tuis paucis: vis impleri omnia. Que omnia

Ut dānēt oēs ipij: z coronēt oēs bōi. Isti dieb' tuis vis h' oia iplerit: Implet ea de' i tpe suo. Quid tu tediū pateri z facit: Etn' est tardat: lōganimis ē: tu aut' dic: iō ego nō suz longaminis: qz t'p'alis sū: h' in p'ate habes. Fūge cor tuū eternitati dei: z cum illo etern' eris. Quid enī dictū est de temporalib': Dis caro fenū: z ois claritas carnis vt flos feni: fenū aruit: z flos decidit. Dia ergo arefcūt: z decidūt: nō vbi illō: Verbū enī dñi manet in eternū. Trāsit fenū: trāsit claritas feni: sed non habes quo te teneas: verbū dñi manet in eternū. Bic g' illi nimis pfunde facte sūt cogitationes tue: Tenuisti lignū: trāsis p' istā pfunditatez. Vides ibi aliquid: Intelligi ibi aliqd: Intelligo dicis. Si iā ch'istian' es: z bñ eruditus dicis: de' iudicio suo reseruet oia. Boni laborāt qz flagellant vt filij: mali exultāt qz dānant vt alieni. Buos filios habet homo: alterū castigat: alterū dimittit. Facit vn' male z nō corripit a patre: alter mox vt se mouerit: colaphis cedit: flagellatur. Vñ ille dimittit: et ille cedit: nisi quia huic cefo hereditas seruat: ille aut' dimissus exhereditat' est: Elidet eū non habere spem: z dimittit eū vt faciat qd vult. Puer aut' qui flagellat si cor nō habuerit z imprudens fuerit z stult': gratulat' fratri suo: qui nō vapulat: z gemit de se z dicit in corde suo: tāta mala facit frater meus: quicqd vult facit p'cepta patris mei: z nemo facit illi durū verbū: ego mox vt me mouero cedoz. Stult' est: imprudēs est: attendit quid patit: z nō attendit qd illi seruetur. Ideo cū dixisset: nimis pfunde facte sunt cogitationes tue: subiecit statim. Vir imprudēs nō cognoscet: z stultus nō intelliget ea. Que sūt que nō intelligit stult': z que nō cognoscet imprudēs: Cū exoriunt peccatores sicut fenum: Quid est sicut fenū: Eliret cū h'ems est: sed estate arefcit. Attēdis florē feni: qd citius trāsit: Quid lucidi: Quid viridi: Nō te delectet viriditas ipi: s' time ariditate ipsius. Audisti peccatores sicut feni: audi z iustos. Quō: Ecce interim videte peccatores: sicut fenuz florent bene. Sed qui sunt qui nō cognoscunt: Stulti z imprudentes. Cū exoriunt peccatores sicut fenū. Et i' p'spexerit oēs qui opant iniquitate. Oēs qui in corde suo non recta sentiunt de deo: prospererunt peccatores orientes sicut fenum: id est floren-

tes ad tēp': Quare illos p'spiciunt: Ut intereant in seculū seculi: Attendūt enī florē ipsoz temporalē: z imitant illos z volentes cū illis florere ad tempus: intereūt in eternū: hoc est vt intereant in seculum seculi. Tu autē altissimus i eternum es domine. Expectans desuper ex eternitate tua quādo transeat tempus iniquoz: z veniat temp' iustoz. Quoniam ecce: Intendite fratres iā z ipe loquit. Loq't enī ex p'sona nostra: loquit ex p'sona corporis ch'risti. Ch'ristus enī loquitur in corpore suo: id est in ecclesia sua. Iā iunxit se eternitati dei: sicut vobis paulo ante dicebam: longanimis est deus z patiens: omnia ista mala q' videt a malis fieri tolerat. Quare: Quia eternus est z videt quid illis seruet. Vis z tu esse longanimis z patiens: Iunge te eternitati dei: cuz illo expecta illa que infra te sūt. Cū enī adheferit cor tuū altissimo: infra te erūt oia mortalia: z dic qd sequit. Qm' ecce inimici tui p'ibunt. Qui florent mō: postea p'ibunt. Qui sūt inimici dei: Fratres forte illos solos putatis inimicos dei q' blasphemāt: Sūt qdē z ipi: z atroces isti q' nec lingua: nec cogitationib' mal' p'cūt iurijs deo. Et qd faciūt deo excelsio: et nō: Si pugnū in colūna ferias tu lederi: z putas qz blasphemio deū p'cutias: Nō tu dirūper': nā nihil facis deo. Sed inimici dei apte blasphematores sūt z quotidie occulte inueniunt. Caue tales inimicitias dei. Quosdā enī occultos inimicos dei scriptura aperit: vt qz nō illos potes nosse i corde tuo: noueris illos in scriptura dei: z caueas iueniri cū illis. Aptē dicit Jacob' ap'ls in epla sua. Refcūt qz amic' h' mūdi inimic' dei p'stituit: Audisti: nō vis esse inimic' dei: noli esse amicus hui' mūdi. Nā si amic' fueris hui' mūdi: inimic' eris deo. Quō enī non pōt fieri adultera p'inx: nisi inimica sit viro suo: sic aīa adultera amore rerū seculariū nō pōt nisi inimica esse deo. Timeat s' nō amat. Penas timeat: iusticia nō delectat. Ergo inimici dei oēs amatores hui' mūdi: oēs inq'sitores nugaz: oēs p'sultatores sortilegoz: mathematicoz: phitonuz: intrent ecclesias: nō intrēt ecclesias: inimici dei sūt. Ad t'ps pnt florere sic fenū: p'ibūt aut' cū ille in spicere ceperit: z iudiciū suū in oēm carnē adduxerit. Fūge te scripture dei: z dic illō cū isto psalmo: Quoniam ecce inimici tui p'ibunt. Non ibi inueniaris vbi peribunt.

Alia lfa nō d.

Alia lfa habet i inimici tui domine.

Alia lfa. i insipies. Alia lfa. i bec. Alia lfa. corni fuerit.

Alia lfa. apparuerit.

Et dispergent oēs qui operantur iniquitate. Quid tu qui laboras: modo si inimici dei pibūt: et dispergent omnes q̄ operant iniquitatē: Tu q̄ int̄ ista scandala: inter iniquitates humanas gemis: qui tribularis in carne: sed gaudes in corde: qd̄ tu: Que tibi spes o corp⁹ christi: O christe qui in celis sedes: a dexterā patris: sed pedibus tuis et mēbris tuis laboras in terra: et dicis: Saule Saule quid me psequeris: tu quā spem habebis si inimici dei peribunt: et dispergent oēs qui opant iniquitatē: Quid tibi erit: **Et exaltabit sicut unicornis cornu meū: Quare dixit sicut unicornis: Aliqñ unicornis supbia significat: aliqñ unicornis exaltationē vnitat̄ significat. Quia vnitat̄ exaltat: omnes hereses cū inimici dei pibunt. Et exaltabit sicut unicornis cornu meū. Et qñ erit: Et senect⁹ mea in misericordia pingui. Quid dixit: senect⁹ mea: Nouissima mea. Quō in etatib⁹ nostris nouissima senectus est: sic totū hoc qd̄ mō patit̄ christi corpus in laborib⁹: in erūnis: in vigilijs: in fame: in siti: in scandalis: in iniquitatib⁹: in p̄surijs iuuetus ip̄ius est. Senectus ip̄ius: id est nouissima ip̄ius in leticia erūt. Et intendat caritas vestra: qz dixi senectutē ne putetis et mortē. Hō enim in carne iō senescit vt moriat̄. Senecta ecclie cādida erit: recte factis: morte nō corrupit̄. Quod est caput senis: hoc erūt opa nostra. Videtis quēadmodū canescat caput: et inalbescat quātū cū qz senect⁹ accedit. Qui bene senescit ordine suo: queris illi aliqñ in capite capillū nigrū: et nō inuenis: sic cū fuerit vita nostra talis: vt querat̄ nigrigudo peccatorū et nō iueniat̄. Senect⁹ tua iuuenilis est: senect⁹ ista viridis est: semp virebit. Audistis de feno peccatorū: audite de senecta iustoz. Senect⁹ mea in misericordia pingui. **Et respexit oculus meus inimicos meos: Quos dicit inimicos suos: Oēs qui opant iniquitatē. Noli attendere: quia amicus tu⁹ est inimicus. Incurrat negociū et ibi illum p̄bas. Incipis venire p̄tra iniquitatē ip̄ius: et ibi videbis: qz qñ tibi blandiebat̄ inimic⁹ erat: sed nōdū pulsaueras: nō vt instituere in corde qd̄ non erat: s̄ vt erāperet qd̄ erat. Et respexit oculus meus inimicos meos. Et in eis qui insurgūt in me malignatib⁹ audiet auris mea. Qñ: In senecta. Quid est in senecta: In nouissimo. Et quid audiet****

Alia lra. t vberi.

Alia lra. t desperit.

Alia lra. t insurgētib⁹.

auris nostra: Stantes ad dexterā: audiemus qd̄ dicit eis qui sūt ad sinistrā: Ite in ignem eternū qui patet est diabolo et angelis eius. Ab isto auditu malo iust⁹ nō timebit. Scitis qz dicitur est in quodā psalmo: In mēoria eterna erit iustus: ab auditu malo nō timebit. Quo auditu malo: Ite in ignē eternū: qui parat⁹ est diabolo et angelis eius. Et in eis qui insurgūt in me malignatib⁹ audiet auris mea. **Transit fenū: transit flos peccatorum. Quid de iustis: Iustus vt palma florebit: Illi exoriunt̄ sicut fenū: iustus vt palma florebit. In palma altitudinē significauit. Forte et hoc significauit in palma: qz in nouissimis suis pulchra est: vt initium eius a terra ducas: finē ip̄i⁹ in cacumine: vbi habet totā pulchritudinē. Aspera radix videt̄ in fra: pulchra coma sub celo est. Erit ergo et tua pulchritudo in fine. Radix tua fixa sit: sed sursum versus habem⁹ radicē nostrā. Radix enī nostra christ⁹ est: qui ascēdit in celū: humiliat⁹ exaltabit̄. **Velut cedrus que in libano est multiplicabit̄. Videte qz arbores dixit: Iust⁹ vt palma florebit: vt cedrus libani multiplicabitur. Nūquid cū sol exierit arefcit palma: Nūquid arefcit cedrus: Cū aut̄ sol cādēs aliqñ fuerit arefcit fenū. Veiet ergo iudiciū: vt arefcāt peccatores: et virefcant fideles. Velut cedrus in libano multiplicabitur. **Plantati in domo dñi: in atrijs domus dei nostri florebit. Ad huc multiplicabunt̄ in senecta vberit: et tranquillī erūt vt annūcient. Hoc est sabbatū qd̄ vobis paulo ante cōmendauit: vñ habet titulū psalmus. Tranquillī sūt: vt annūciēt. Quare trāquillī vt annūcient: Nō illos mouet fenū pctozū. Cedr⁹ et palma nec in tempestatib⁹ curuātur. Ergo trāquillī sūt vt annūcient: et vere qz mō annūciandū est: et subsannantib⁹ omnib⁹. O miseri hoies amatores mūdi: annūciant vobis q̄ plātati sūt in domo domini: qui p̄sitent̄ dño in cātico: et in cithara: in verbo et ope: annūciant vobis: et dicunt vobis: nolite seduci felicitate iniquorum: nolite attendere florē fenū: nolite attendere ad tps̄ beatos: in eternū misos. Nec ista beatitudo que foris mō videt̄ vera ē: nec in corde teati: qz torquet̄ mala p̄sciētia. Tu aut̄ tranquill⁹ esto sp̄ans de p̄missis dñi dei tui. Quid enī annūciab in tranquillitate: **Qm̄ rect⁹ dñs: et nō est iniquitas********

Alia lra. t Qd̄ Alia lra nō b5 Al. lra. t liban Alia lra nō b5

Alia lra. t bñpatiētes.

Alia lra bebē t de⁹ nostrā.

in eo. Attendite fratres: si plātati sumus in domo dñi: si vult florere sicut palma: et multiplicari sicut cedrus libani: et nō arefcere sicut fenū sole candente: sicut hī qui vident florere sole absente. Si igitur nō vultis esse fenū: sed palma et cedrus: quid annūciabitis? Quia rectus dñs et nō est iniquitas in illo. Quō nō est iniquitas: Tanta mala facit: sanus est: filiosq; habet: plenas domū: abundat gloria: exaltatur honorib;: de inimicis vindicatur et omnia mala cōmittit. Alios innocēs sui negocij: nō rapiēs aliena: nō igitur quēquā faciēs: laborat in vinculis: in carcerib;: in inopia estuat et suspirat. Quō nō est iniquitas in eo: Esto trāquillus et intelligens: nā perturbaris: et in cubiculo tuo obscuras tibi lucē. Radiare tibi vult eternus deus: noli facere tibi nubibus de perturbatione. Esto trāquillus in te: et vide quid tibi dicā. Quia deus eternus est: quia mō parcat malis adducēs illos ad penitentiā: flagellat bonos erudiēs illos ad regnum celoz: nō est iniquitas in eo: noli timere. Ecce ego flagellatus sum tñ manifestū est: confiteor peccavi: nō em̄ dico me iustus. Hoc em̄ dicūt pleriq; qñ est forte quisq; in aliq; miseria: in dolorib;: intras solari illum. Et ille: peccavi fateor: sūt peccata mea: agnosco illa. Sed nunquā tanta peccavi quāta ille: Ego noui quāta fecit ille: ego noui quāta cōmisit. Peccata mea sunt: fateor illa deo: sed minora sunt q̄ illius: et ecce ille nihil mali patitur. Noli turbari: trāquillus esto: vt scias qm̄ rectus dñs et nō est iniquitas in eo. Quid si te p̄pterea flagellat mō: quia nō tibi seruat ignem sempiternū: Quid si illū p̄pterea dimittit modo: quia auditurus est: Ite in ignem eternū: Sed qñ: Cū tu positus fueris ad dexteraz: tunc dicet positus ad sinistrā: Ite in ignem eternū qui parat est diabolo et angelis ei;. Non te igitur ista moueāt: trāquillus esto: sabbatiza et annūcia qm̄ rectus dñs: et nō est iniquitas in eo.

Explicit Tract. de ps. XCI.

Incipit Tract. de ps. XCII.

Psalmi huius titulū cū p̄nuncia-
ret audiuim;: et quid sibi velit de
scriptura dei hoc ex libro genesis
nō est difficile cognoscere: In titulo em̄ tā
q̄ admonemur in limine quid int; q̄ram.
Inscriptus igitur est ita. Laus cantici ip-
sius David in die añ sabbatu: qñ
fundata est terra. Recordātes ergo p̄
oēs dies quid fecerit deus qñ creauit et ordi-

navit vniuersa a prima die vsq; ad sextum
diem: sanctificauit em̄ septimū: quia in illo re-
quieuit post omnia opera q̄ fecit valde bo-
na: et inuenimus eū sexto die fecisse: qui di-
es hic cōmemorat: quia dicit: ante sabbā-
tū omnia animalia in terra: deinde ip̄o die
fecit hominē ad imaginē et similitudinē su-
am. Non aut sine causa illi dies sic sunt or-
dinati: nisi quia et secula sic cursura erant an-
teq; requiescam; in deo. Tunc aut requie-
scimus si facimus omnia bona. Ad hoc ex-
emplū dictū est de deo: Requieuit deus se-
ptimo die cū fecisset omnia opa bona val-
de. Nō em̄ fatigatus est vt req̄scesceret: aut
modo nō opatur: cuz aperte dñs christus
dicat: Pater meus vsq; nunc opatur. Bicit
em̄ illud iudeis qui carnaliter sentiebāt de
deo: nec intelligebant quia deus cum quiete
operatur: et semp operat; et semp quiet; est.
Ergo et nos quos in se voluit deus tūc fi-
gurare: post omnia opera bona habebim;
requiē. Et quidem opera nostra bona fra-
tres que hic opamur in seculo ante requiē
quasi cū labore sunt: et requies illa in spe:
nondū tenetur in re: et nisi esset in spe des-
ceremus in labore: sed trāseūt opera labo-
riosa et bona. Quid em̄ tam bonū: q̄ por-
rigē panē esuriētī: Et qd̄ audiebam; mō cū
euāgelīū legēt: Quid. n. tā bonū: q̄ id qd̄
admonebat generaliter: Omnis q̄ habet
duas tunicas det nō habenti: et qui habet
escas pascat esuriētē: Nudum vestire bo-
nū opus est: Nūquid semp erit hoc opus
bonū: Habet aliquantulū laborē: sed ha-
bet solaciū in spe future quietis. Quantuz
aut laborē habet q̄ vestis nudū: Bonum
opus nō multū laborat: malum opus ha-
bet laborē. Qui em̄ vestit nudum si habet
vnde faciat nō laborat: si nō habet vñ faci-
at gloria in excelsis deo: et in terra pax hōi-
bus bone volūtati. Qui aut vult spoliare
vestitū: quātū laborat quis enumerat: Et
tñ et ista trāsitura sūt: cū venerim; ad illā re-
quiē vbi nemo esurit qui pascat: nemo nu-
dus est q̄ vestiat. Iō quia et ista trāsitura sunt
opa bona: et sextus iste dies qñ p̄ficiuntur
opa bona valde habet vesp̄rū: in sabbā-
to nō inuenim; esse vesp̄rā: quia requies no-
stra nō habebit finē. Vesp̄ra em̄ p̄ fine po-
nit. Si igitur sexto die fecit deus hoīez ad ima-
ginē et similitudinē suā: inuenim; sexto seculo
venisse dñm Iesuz xp̄m: vt reformaret hō
ad imaginē dei. Prīmū em̄ t̄pus tanq; pri-
mus dies ab Adam vsq; ad Noe. Scdm̄